

Flori de mucigai de Tudor Arghezi - comentariu literar

Poezia "Flori de mucigai", cu titlul identic cu al volumului, este poezia programatica, apare ca "arta poetica" argheziana. In aceasta poezie se releva actul creatiei, experienta sisifica nebanuita chiar prin oximoronul "flori de mucigai", figura de stil ce consta in alaturarea a doi termeni care exprima sensuri contradictorii, incompatibile din punct de vedere logic, dar care aduc prin contrastul lor o imagine poetica deosebit de sugestiva. Recurgand la sensul propriu al cuvântului "mucigai" se creaza o imagine "urata", "dezgustatoare". Conotatiile create de Arghezi pe calea transfigurarii artistice stau sub semnul "esteticii uratului" (ca la Baudelaire in "Florile raului"). Frumosul florilor este transgresat (inundat) de calalalt termen al sintagmei "Flori de mucigai".

Confesiunea poetului este tulburatoare, plina de dramatism, fiindca actul poetic facut cu daruire (pentru a oglini un univers uman terifiant al puscarilor) devine martiraj, truda sisifica: "Le-am scris cu unghia pe tencuiala/ Pe un parete de firida goala/Pe intuneric, in singuratate,/Cu puterile neajutorate". Tema poeziei este deci acest aspect generalizat al travaliului artistic: "Si m-am silit sa scriu cu unghiile de la mana stanga".

Prin cunoasterea realului, a unui univers fetid, imund, scriitorul poate sa reflecte grotescul, uratul, absurdul- nefiind ajutat nici de zodii, si nici de sfinti; el scrie ca un damnat "Cu puterile neajutate/ Nici de taurul, nici de leul, nici de vulturul/ Care au lucrat imprejurul lui Luca, lui Marcu si lui Ioan". In acest text, totul este decantat, esentializat in simboluri.

Imaginile urmatoare sunt surprinzatoare, de o neasteptata originalitate. Poetul traieste stari limita in planul cunoasterii si in cel al creatiei, el se comunica pe sine prin metafore, enumerare, repetitii, versuri abrupte, sacadate. El scrie "stihuri fara an" (iesirea din timp, din istorie), "stihuri de groapa"(ale suferintei, morbidului si macabrelui), "stihuri de sete de apa"(vitregia, chinul existential, dezechilibrul), "stihuri de foame de scrum"(terifiantul, infernalul, deznadejdea halucinanta, depresia onirica).

Lumea inchisorii parca aduce blestemul, raul, poetul nu-si poate acorda vointa creatoare cu efortul dirijat spre rezultatele scontate: "Cand mi s-a tocit unghia ingereasca/Am lasat-o sa creasca/ Si nu a mai crescut/ Sau nu o mai am cunoscut". In resorturile intime ale poetului se produce o fractura grava "instrainarea"- "sau nu o mai am cunoscut". Chiar si topica arata dezarticularea, stangacia, iesirea din echilibrul firesc atat de necesar.

In viziunea densa a suferintei, Arghezi concentreaza timpul, spatiul, fenomenele naturii, crisparea eului poetic:

"Era intuneric.Ploaia batea departe afara,
Si ma durea mana ca o ghiara
Neputincioasa sa se stranga

Si m-am silit sa scriu cu unghiile de la mana stanga. "

Scriitorul foloseste cuvinte populare care au efect stilistic in context: "mucigai", "stihuri", "scrum",

"ghiara ", "firida ".

In sintagmele " firida goala ", " puterile neajutate ", " unghia ingereasca "-epitetele sunt abstracte, aduc un spor in planul ideii si sentimentului, cititorul patrunde mai bine in substanta conotatiilor. " Unghia ingereasca ". " unghiile de la mana stanga "- tencuiala ", "firida goala " sunt elemente esentiala pentru infaptuirea " programului scriitoricesc ". " intunericul ", " ploaia ", " singuratatea " consemneaza conditiile depresive in care poetul cu puterile neajutorate trebuie sa scrie. Poetul este constient ca pentru a realiza volumul intreg " Flori de mucigai ", pentru a evoca figuri dintr-un mediu socio-uman mai putin obisnuit trebuie sa apeleze la inventivitatea lexicala, mai ales ca sugereaza existenta unei licariri de moralitate si frumuseti oriunde, fiindca omul este recuperabil, oricat de jos ar fi cazut.